



WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący)
SSN Tomasz Przesławski (sprawozdawca)
SSN Adam Redzik

w sprawie z odwołania X. Y.

od decyzji Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 czerwca 2023 r.
nr DKO-IV.[...] o odmowie udzielenia płatnego urlopu dla poratowania zdrowia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 22 stycznia 2025 r.,

**uchyla zaskarżoną decyzję i przekazuje sprawę Ministrowi
Sprawiedliwości do ponownego rozpoznania.**

Tomasz Przesławski Oktawian Nawrot Adam Redzik

ł.n

UZASADNIENIE

X. Y. sędzia Sądu Rejonowego w [...] (dalej: „odwołująca się”) pismem z dnia 16 czerwca 2023 r. złożyła wniosek, w oparciu o art. 93 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. 2023, poz. 217 ze zm., dalej:

„p.u.s.p.”) do Ministra Sprawiedliwości o udzielenie płatnego urlopu dla poratowania zdrowia.

Odwołująca się we wniosku podniosła, że od marca 2020 r. leczy się psychiatrycznie z powodu nawracających zaburzeń adaptacyjnych depresyjno-lękowych. Podała, że z uwagi na to, iż leczenie farmakologiczne nie przyniosło poprawy, od 1 lutego 2023 r. przebywa nieprzerwanie na zwolnieniu lekarskim, a od 14 lutego 2023 r. uczęszcza na psychoterapię. Podała, iż psychoterapia przynosi pozytywne rezultaty, jednak wymaga kontynuacji, co wymaga powstrzymania się od pełnienia służby. Dodatkowo wskazała, że od 2009 r. pozostaje pod opieką Poradni Neurologicznej z rozpoznaniem procesu demielinizacyjnego o ostrym przebiegu. Podała, że stan ten wywołuje u niej okresowo zaburzenia równowagi, drętwienie kończyn, zaburzenia równowagi i ostrości widzenia. Objawy te ulegają nasileniu w okresie wzmożonego stresu. Od stycznia 2023 r. oczekuje na wykonanie w tym zakresie badań kontrolnych, tj. MRI mózgowia i kręgosłupa szyjnego. Podniosła przy tym, że opisany stan zdrowia wzbudza jej obawy o bezpieczeństwo w prowadzeniu pojazdu, w związku z dojazdami do pracy.

Minister Sprawiedliwości decyzją z 30 czerwca 2023 r., DKO-[...], odmówił odwołującej się udzielenia płatnego urlopu dla poratowania zdrowia. W uzasadnieniu decyzji Minister Sprawiedliwości podniósł, iż w odniesieniu do złożonego wniosku i przedstawionych zaświadczeń należy zauważyć, że całokształt okoliczności sprawy nie wskazuje, że zaplanowane leczenie rokuje powrót do pełnienia służby.

Jak podkreślono w uzasadnieniu decyzji przedstawione przez odwołującą się zaświadczenie lekarskie z 24 maja 2023 r. sporządzone przez lekarza psychiatrę, nie zawiera wyjaśnienia z jakich przyczyn dotychczasowe leczenie farmakologiczne oraz stosowana terapia, w czasie których sędzia nie wykonywała obowiązków zawodowych (przez ok. 5 miesięcy), nie przyniosło poprawy jej stanu zdrowia. Zaświadczenie to nie zawiera danych wskazujących, aby przebieg choroby był tak indywidualny, że jej leczenie powinno odbiegać od ogólnie przyjętych standardów. Nie zawiera ono też, poza ogólnikowym stwierdzeniem, wyjaśnienia jak przebiegała dotychczasowa farmakoterapia, dlaczego okazała się nieskuteczna i jakie okoliczności wskazują, że dalsze stosowanie przyjętego modelu leczenia doprowadzi

do uzyskania trwałej poprawy stanu zdrowia. Podniesiono także, że z przedłożonego zaświadczenia nie wynika, dlaczego z uwagi na obecne nasilenie choroby i występujące objawy sędzia powinna powstrzymać się od pracy zawodowej. Fakt, że leczenie choroby przewlekłej wymaga stosowania farmakoterapii przez długi okres czasu, nie jest jednoznaczny z tym, że w całym okresie leczenia pacjent jest niezdolny do pracy.

Dodatkowo jak zauważa Minister Sprawiedliwości, zaświadczenie nie wyjaśnia też z jakich powodów proponowany i planowany sposób leczenia wymaga korzystania z płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, a wskazuje jedynie, że taki urlop jest wskazany. W ocenie Ministra Sprawiedliwości nie jest to stwierdzenie warunkujące skuteczność leczenia od korzystania z wnioskowanego urlopu.

W uzasadnieniu wskazano także, że dane zawarte w zaświadczeniu sporządzonym przez psychologa także nie wskazują jakie okoliczności powodują, że prowadzona psychoterapia nie może być kontynuowana inaczej niż w warunkach korzystania z urlopu dla poratowania zdrowia.

Minister Sprawiedliwości podniósł także, że zaświadczenie z 2 marca 2023 r. potwierdza jedynie prowadzenie procesu diagnostycznego u związku z podejrzanym rozpoznaniem. Nie wynika z niego, aby obecnie stan zdrowia sędzi, związany ze zgłaszanymi przez nią dolegliwościami, utrudniał lub uniemożliwiał wykonywanie obowiązków zawodowych albo też wymagał leczenia, a w szczególności leczenia wymagającego korzystania z urlopu dla poratowania zdrowia.

Sędzia X. Y. pismem z dnia 26 lipca 2023 r., na podstawie art. 93 § 4 p.u.s.p. odwołała się od decyzji Ministra Sprawiedliwości z 30 czerwca 2023 r., DKO-[...], zarzucając jej naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 93 § 1 p.u.s.p., poprzez odmowę udzielenia płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, mimo spełnienia warunków określonych w dyspozycji wskazanego przepisu, polegającego na wadliwym przyjęciu, że dokumentacja medyczna dołączona do wniosku z 16 czerwca 2023 r. nie zawiera danych pozwalających na ustalenie, iż zachodzą opisane w powołanym przepisie przesłanki do udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia.

Podnosząc powyższy zarzut odwołująca się wniosła o uchylenie w całości zaskarżonej decyzji Ministra Sprawiedliwości z 30 czerwca 2023 r. nr DKO-[...] i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie zgodnie z wnioskiem.

W odpowiedzi na odwołanie Minister Sprawiedliwości wniósł o jego nieuwzględnienie podnosząc, że sędzia nie wykazała, poprzez złożenie stosownych dokumentów, iż zachodzą przesłanki uzasadniające udzielenie jej płatnego urlopu dla poratowania zdrowia. Ponadto w wymienionej odpowiedzi na odwołanie Minister Sprawiedliwości stwierdził też, że w istocie sprowadza się ono do polemiki z zawartym w uzasadnieniu decyzji ustaleniem faktów i oceną dowodów, co w świetle art. 398³ § 3 k.p.c. nie może być podstawą odwołania. Tym samym, w ocenie Ministra Sprawiedliwości odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie i w konsekwencji brak jest podstaw do uchylenia zaskarżonej decyzji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 93 § 1 p.u.s.p., sędziemu można udzielić płatnego urlopu dla poratowania zdrowia w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia, jeżeli leczenie to wymaga powstrzymania się od pełnienia służby. Urlopu dla poratowania zdrowia udziela Minister Sprawiedliwości; nie może on przekraczać sześciu miesięcy (art. 93 § 2 i 3 p.u.s.p.). W przypadku odmowy udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia sędziemu przysługuje w terminie 14 dni od dnia otrzymania odmowy odwołanie do Sądu Najwyższego (art. 93 § 4 p.u.s.p.).

Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego do postępowania w sprawach z odwołań od decyzji Ministra Sprawiedliwości odmawiających udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia stosować należy odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 20 maja 2020 r., I NO 124/19; 6 października 2021 r., I NO 24/21).

W związku z tym, w świetle art. 398³ § 1 k.p.c. przyjąć należy, że odwołanie może być oparte na zarzucie naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie lub naruszenia przepisów postępowania,

jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Ze stosowanego odpowiednio art. 398³ § 3 k.p.c. wynika, że podstawą zaskarżenia nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów.

Należy zwrócić uwagę, że w toku postępowania odwoławczego Sąd Najwyższy nie działa instancyjnie, nie prowadzi postępowania dowodowego, ani go nie ponawia i nie poszerza (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 lutego 2024 r., I NO 44/23). Oznacza to, że nie można brać pod uwagę faktów i dowodów, które zaistniały po dniu wydania zaskarżonej decyzji Ministra Sprawiedliwości (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 6 listopada 2024 r., I NO 19/24). Stąd, nie wzięto pod uwagę dokumentów przedłożonych po wydaniu decyzji przez Ministra Sprawiedliwości.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtowano przesłanki, które bierze się pod uwagę przy ocenie zasadności wniosku sędziego złożonego w trybie art. 93 p.u.s.p. Każdorazowo konieczna jest analiza spełnienia następujących przesłanek:

1. musi wystąpić konkretna choroba, która czasowo uniemożliwia wykonywanie obowiązków zawodowych;
2. leczenie tej choroby wymaga czasowego powstrzymania się przez sędziego od pełnienia służby;
3. urlop dla poratowania zdrowia może być udzielony tylko w konkretnym celu, który wiąże się z przeprowadzeniem planowanego leczenia, zleconego przez lekarza;
4. urlop dla poratowania zdrowia musi mieć oparcie w zaświadczeniu lekarskim;
5. urlop taki powinien być przyznany, gdy zaplanowane leczenie rokuje powrót sędziego do pełnienia służby (wyroki Sądu Najwyższego: z 10 stycznia 2019 r., I NO 30/18; z 1 lipca 2020 r., I NO 38/20; z 24 marca 2021 r., I NO 3/21; z 7 lipca 2021 r., I NO 30/21; z 1 września 2021 r., I NO 42/21; z 9 stycznia 2024 r., I NO 50/23; z 2 października 2024 r., I NO 48/23; postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 lutego 2024 r., I NO 44/23; z 15 maja 2024 r., I NO 7/24).

Przenosząc powyższe na grunt analizowanej sprawy zwrócić uwagę należy, że do wniosku o udzielenie płatnego urlopu przedstawiono stosowne zaświadczenia, z których odczytać można na jaką chorobę konkretnie odwołująca się cierpi, jakie są

kolejne zaplanowane kroki medyczne oraz rokowania co do poprawy stanu zdrowia, które wymagają powstrzymania się od pracy. Zwrócić uwagę należy, że w zaświadczeniu lekarskim z 24 maja 2023 r., które odwołująca się załączyła do wniosku o udzielenie płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, wskazano, „w obecnym stanie konieczne powstrzymywanie się od pracy, wskazany urlop dla poratowania zdrowia”. Podobnie podkreślono w przedłożonym zaświadczeniu od psychologa, w którym wprost zaznaczono, że „zaleca się kontynuację podjętej psychoterapii oraz dalsze powstrzymywanie się od wykonywania pracy, przy czym wskazane jest wzięcie urlopu dla poratowania zdrowia”. Dokumenty medyczne zostały wystawione przez podmioty posiadające wiedzę specjalistyczną w analizowanym obszarze, w tym przez lekarza psychiatrę.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego trafnie zauważa się, że Minister Sprawiedliwości, w odróżnieniu od psychoterapeuty i lekarza psychiatry, nie posiada wiadomości specjalnych, które pozwoliłyby mu na uznanie, że leczenie oraz psychoterapia nie muszą być przeprowadzane inaczej, jak tylko w warunkach wnioskowanego urlopu lub, że dotychczasowy sposób leczenia był wystarczający (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 lutego 2024 r., I NO 44/23).

Biorąc pod uwagę powyższe należy uznać, że odwołująca się przedstawiła stosowne dowody, uzasadniające potrzebę udzielenia jej urlopu dla poratowania zdrowia – zgodnie z dyspozycją art. 93 § 1 p.u.s.p.

Z tego względu Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 93 § 4 p.u.s.p. orzekł jak w sentencji.

Tomasz Przesławski Oktawian Nawrot Adam Redzik

ł.n

r.g.